

Przedpłata
wraz
z przesłanką
pocztową
wynosi
5 zł. a. w.
rocznie.

ZWIĄZEK.

REDAKCJA
i
Administracja
we Lwowie
przy placu
Maryackim
1. 9.

Pismo dwutygodniowe.

Organ Związku stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych.

Wychodzi 8. i 22. każdego miesiąca w objętości arkusza.

Nr. 12.

Dnia 22. Czerwca 1883.

X. rocznik.

Treść: Bank włościański w obec towarzystw ochrony własności ziemskiej. — Rachunki towarzystw zaliczkowych za miesiąc maj 1883. — Ruch Stowarzyszeń. Protokół posiedzenia Wydziału Związku stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych we Lwowie. Towarzystwo zaliczkowe we Lwowie. — Bilanse stow. zarob. i gospod. za r. 1882: Kolbuszowa, Towarzystwo zaliczkowe. Kołomyja, Credit und Sparr Verein. Krynica, Stowarzyszenie pożyczek i oszczędn. „Wzajemna pomoc“. Lwów, Spółka stowarz. urzęd. Łańcut, Tow. zal. Sambor, Tow. zal. — Konkurs.

Bank włościański

w obec towarzystw ochrony własności ziemskiej.

W ostatnich latach coraz więcej zwraca się uwagę powszechna ku fatalnym następstwom kredytu, udzielanego przez Bank włościański. Sprawozdania krajowego bióra statystycznego i komisji sejmowych wykazały, jak wzrasta liczba licytacji gospodarstw włościańskich, zadłużonych w Banku rustykalnym — i jak obok tego zaległości ratalne doszły do sum niepraktykowanych w żadnym zakładzie kredytowym. — Położenie to, zarówno dla dłużników, jak dla Banku nader groźne, wymagałoby nader potężnych środków zaradczych, jeżeli by niebezpieczeństwo od obu stron miało być odwrócone. — Takim środkiem miała być projektowana w r. 1878. pięciomilionowa pożyczka krajowa, której jednak Sejm nie uchwalił. Obecnie mógłby wprowadzić toż samo zadanie podjąć wchodzący w życie Bank krajowy — lecz wierzyć trzeba, że nie podejmie się tego zadania, wymagającego ofiar zbyt wielkich, i narażającego nawet przyszłość tej instytucji krajowej, do której tak wielkie przywiązywano nadzieje, i od której dziś jeszcze niepoślednich rezultatów kraj się spodziewa.

Zdaje się przeto, że nie przyjdzie tak rychło do skutku ryczałtowa konwersja wszystkich wierzytelności Banku rustykalnego, a tém samém owe zaległości bankowe, grożące wywłaszczeniem tysięcy włościan, nie będą usunięte doraźnie, lecz zmniejszać się będą tylko powoli, w miarę postępu kroków egzekucyjnych i wywłaszczeń.

Towarzystwa zaliczkowe powstrzymały wprowadzić w wielu powiatach dalsze rozszéraszanie operacji kredytowych Banku włościańskiego, otwierając ludowi kredyt pod warunkami daleko odpowiedniejszymi, aniżeli w Banku. Lecz co się tyczy konwersji długów bankowych — nie mogły Towarzystwa działać w tym kie-

runku na większe rozmiary. — Stała temu na przeszkodzie nie tylko ta okoliczność, że dla konwersji bankowego długu należałoby udzielić kredytu również na dłuższy czas, t. j. przynajmniej na lat kilka, czego Towarzystwa zaliczkowe tylko wyjątkowo podejmować się mogą, — ale nadto natrafiały stowarzyszenia nasze bardzo często na takich dłużników Banku włościańskiego, którzy z powodu bardzo wielkich zaległości, znaleźli się już w rozpaczliwem położeniu — tak iż niemożliwem było spłacić Bankową wierzytelność kredytem, jaki ów dłużnik mógłby otrzymać — bez narażenia Towarzystwa na stratę.

Dopiero zawiązane w Mielcu i Limanowie Towarzystwa ochrony własności ziemskiej podjęły się w swoich powiatach liczniejszych konwersji Banku włościańskiego — a następujące sprawozdanie Towarzystwa Mieleckiego będzie zapewne dla wielu czytelników naszych bardzo zajmującym. — Na wstępie zaznacza Towarzystwo ochrony mniejszej własności w Mielcu, że dzisiaj głównie niebezpieczeństwo wywłaszczenia grozi rolnikom ze strony lichwy uprzywilejowanej, żydzi bowiem z powodu ustawy o lichwie coraz mniej wchodzą w interesy pieniężne z włościanami.

Uznając, że interesy kredytowe Banku włościańskiego, jako zawierane ze szkodą dłużników, dadzą się podciągnąć pod ustawę o lichwie, wystąpiło Towarzystwo Mieleckie co do kilku pożyczek bankowych na drogę procesu. „Obliczywszy wierzytelność Banku po 8% od pożyczki idealnej — co robi 12% od faktycznie zaliczonej gotówki — są słowa rzeczzonego sprawozdania — złożyliśmy odpowiednią gotówkę do depozytu sądowego. I tak n. p. Świerczek Franciszek z Woli Zdakowskiej, zaciągnął 10. marca 1871. pożyczkę bankową 200 złr. z której otrzymał gotówkę 154 złr. 60 ct.; następnie 21. marca 1872. zaciągnął w Banku pożyczkę 100 złr. z której otrzymał gotówkę 82 złr. 30 ct., czyli zaciągnawszy pożyczki 300 złr. otrzymał

gotówką 236 złr. 90 ct. — Na rachunek tego długu między 21. marca 1872. a 16. marca 1880. spłacił Świerczek kwotę 448 złr. 90 ct. Bank zaś na spłatę reszty należitości na dniu 1. lipca 1882. zażądał gotówką 240 złr. — Obliczywszy wierzytelność powyższą na 8% od sta od idealnej pożyczki 300 złr., pozostaje winien tylko kwotę 68 złr. 64 ct., które złożyliśmy do depozytu sądowego, upraszając o uznanie długu za zapłacony.

„Bank włościański tak w tym wypadku, jako też i w innych podobnych wypadkach, wystąpił przeciw dłużnikom z prośbą o nakazy zapłaty i o egzekucyjną licytacją. — Sądy nie przychyliły się do żądań banku i tylko wyznaczyły terminy dla przesłuchania stron.

„Mamy nadzieję, że procesa te w pierwszych instancjach wygramy; jednak i to pewna, że tych kilka spraw trzeba będzie przeprowadzić przez wszystkie instancje.

„Z praktyki przytoczyć możemy niektóre wskazówki co do postępowania w podobnych wypadkach:

- a) Na zasadzie statutów Bank włościański był obowiązany wypłacać pożyczki w papierach, lub w gotówce, obliczając listy zastawne wedle kursu.
- b) Według §. 37. statutów, oraz według treści skryptów dłużnych, biorący pożyczkę jest obowiązany opłacać 12%, który to procent jest zawarty w ratach amortyzacyjnych, a nadto w razie niezapłacenia raty w przynależnym czasie, 3% zwłoki od raty.

ad a) „Bank włościański prawie nigdy nie wypłacał listów zastawnych według kursu, lecz liczył je swoim dłużnikom o kilka guldenów niżej kursu — co tém bardziej jest niezgodne ze słusnością, że za zmianę listów swoich osobną pobięrał, dosyć wysoką prowizją. — I tak gdy listy zastawne były notowane n. p. po 94% liczono je dłużnikom po 90%. Przez niedopłacenie należyte wartości listów zastawnych dłużnik zwykle dwie pierwsze raty przy zaliczeniu pożyczki spłacił i faktycznie miał do zapłacenia nie 28 rat, lecz tylko 26 rat.

ad b) „Bank pobięrał po koniec 1878. roku tytułem procentu zwłoki od rat zaległych po 15%, zaś od 1879. roku oblicza procent zwłoki od rat niezapłaconych w należyty czasie po 10%.

„Obliczanie w ten sposób procentów zwłoki nie jest uzasadnione ani w statutach, ani w skryptach dłużnych. Sądy więc nie przyznają często większego procentu zwłoki od rat zaległych jak 3%, a apelacje wnoszone przez Bank przeciw dotyczącym wyrokom sądowym pozostały bez skutku, jak świadczą dwa orzeczenia apelacyjne — które przesłamy.

„Gdy wygórowany procent zwłoki od rat zaległych głównie rujnuje dłużnika, przeto w obliczeniu z Bankiem, opierając się na statutach, należy od rat liczyć tylko 3%, a osiągnie się tym sposobem bardzo znaczny rezultat. N. p. Dyrekcyja Banku włościańskiego na spłacenie pożyczki do l. 19383. Józefowi Gule udzielonej żądała kwoty około 290 złr., zaś tenże dług, obliczony wedle wyroku sądowego na 3% zwłoki, został przez nas zapłacony kwotą 215 złr. 26 ct.

„Dług z pożyczki l. 5059. Wojciecha Zachary, według rachunków Dyrekcyi Banku wynosi 284 złr. 53 ct. zaś obliczony statutowo z 3% zwłoki wynosi kwotę 156 złr. 98 ct.

„Dług z pożyczki l. 4140. Salomei Scherer według obliczeń Banku włościańskiego wynosi kwotę 372 złr. 74 ct., zaś tenże dług obrachowany wedle statutów i skryptu dłużnego wynosi jedynie kwotę 206 złr. 34 ct. Sądy nareszcie teraz większą baczność zwracają na rachunki Banku włościańskiego i opierając się na ustawie o lichwie, modyfikują procenty Banku. Lecz konieczne jest, aby ktoś zaopiekował się dłużnikiem, i dostarczył mu, jeżeli na to jego majątkowe stosunki pozwalają, potrzebnej gotówki do rozliczenia się z Bankiem.

„Obdłużonym gospodarstwom przychodzimy w pomoc w różny sposób. Zależy to od stosunków majątkowych i familijnych dłużnika. Przytaczamy dwa przykłady:

1. Bank włościański rozpiął licytacją realności pod nr. 15 w Borowie położonej, składającej się z 12 morgów, a to celem ściągnięcia swojej wierzytelności 203 złr. 93 ct. z przn. domagając się zapłacenia gotówki 451 złr. 1 ct. — Gdy dłużnik nie miał środków do spłacenia wierzytelności Banku włościańskiego, Towarzystwo nasze udzieliło mu odpowiedniej pożyczki, oddając administracją gospodarstwa z wiedzą dłużnika jego zięciowi Jędrzejowi Szegłowskiemu, gospodarzowi porządnemu i uczciwemu.

Dług zaś Banku włościańskiego w tym wypadku obliczono według uchwał sądowych, a nie według norm przez Bank włościański praktykowanych, czyli zamiast 451 złr. 1 ct. zapłacono 358 złr. 37 ct.

2. Bank włościański wystawił na licytacją realność w Borowie położoną Jakóba Więcka własną. Towarzystwo nasze, nie nabywając gospodarstwa dłużnika, dopomogło do spieniężenia części gruntu, a w ten sposób uzyskaną gotówką spłacono Bank, obliczając dług wedle uchwał sądowych, przy którym to obliczeniu dłużnik skorzystał około 50 złr.

„Przy wszystkich licytacjach, które prowadzą prywatni wierzyciele, jako też Bank włościański, Towarzystwo nasze pośredniczy i jeżeli są ku temu warunki, spłaca długi uciążliwe, skoro te uchwałami sądowymi

do zasad słuszności zmodyfikowane zostały. W wypadkach zaś, w których wierzytelność jest obliczona z pominięciem wszelkich zasad sprawiedliwości, Towarzystwo nasze stara się na drodze sądowej uzyskać ulgi dla dłużników.

„Przez czas swojego istnienia Towarzystwo nasze interweniowało przy następujących licytacjach:

przeciw	Frańciszkowi Skopińskiemu	w Borowie
„	Jakóbowi Wiąckowi	„ „
„	Walentemu Wiąckowi	„ „
„	Piotrowi Głodzikowi	„ Złotnikach
„	Janowi Kukulskiemu	„ Brzyściu
„	Mateuszowi Szatagajowi	„ Glinach
„	Kazimierzowi Zładuchowi	„ „
„	Jakóbowi Maludanowi	„ „
„	Janowi Węgrzynowi	„ Izbiskach
„	Piotrowi Zacharskiemu	„ Mielcu
„	Maciejowi Bik	„ Młodochowie

Z licznych licytacji, które są prowadzone na gospodarstwa włościańskie w powiecie Mieleckim, w czasie istnienia naszego Towarzystwa, nie mogliśmy dotychczas ochronić jedynie dwóch realności przed licytacją, a to z powodu że długi przechodziły rzeczywistą wartość tych gospodarstw.“

Ze sprawozdania tego okazuje się, że Towarzystwo ochrony własności ziemskiej w Mielcu z pomyślnym rezultatem zastępuje swoich klientów w obec Banku włościańskiego.

Nie możemy zaś zataić zdziwienia, dla czego Bank włościański, zamiast przyjmować przyznawane orzeczeniami sądowymi 3% od rat zaległych, nie uważa tej prowizji za dostateczną, lecz raczej dopuszcza do depelowania sądowego kwot, w prowizyą 3% obliczonych.

Otrzymaliśmy wiadomość od Towarzystwa ochrony własności ziemskiej z Limanowy, że uczyniona Bankowi włościańskiemu przez rzeczzone Towarzystwo propozycja, aby przy spłatach dobrowolnych 3% prowizyą od rat policzono — przyjętą nie została. Zdawałoby się zatem, że Bank chce zmusić Towarzystwo Limanowskie do wejścia na tę samą drogę, którą z powodzeniem postępuje Towarzystwo Mieleckie. — Czy na tém Bank skorzysta — bardzo wątpimy!....

Działalność obu rzeczonych Towarzystw przedstawia się zatem jako bardzo pożyteczna — lecz wymaga wielkiej oględności i sprężystości; aranżowanie bowiem stosunków przeciążonego długami włościanina nie załatwi się samém przeprowadzeniem kroków sądowych, ale pociąga za sobą zwykle konieczność częściowej sprzedaży realności. Tę parcelację ułatwia rzeczonym Towarzystwom znaczny już w zachodniej części kraju popyt na grunta włościańskie, a dążność ta włościan do pomnażania swych posiadłości wzrasta na Zachodzie

z każdym rokiem, w miarę jak rośnie tam pracowitość i oszczędność ludu wiejskiego. Widać też znaczny już postęp u nowego pokolenia włościan w powiatach zachodnich, porównując je z ustępującem pokoleniem, które wzrosło jeszcze w czasach pańszczyźnianych i czerpało bez wszelkiej rozważki kredyt z Banku włościańskiego, ani myśląc o tém, że trzeba będzie długi te zwrócić z lichwiarskim procentem. Liczne przykłady wywłaszczenia przywiodły do upamiętania nawet wielu z dawniej generacji — a dla nowego pokolenia stały się groźną przestrogą przed lekkomyślnem zaciąganiem kredytu. Nie ulega też wątpliwości, że każde tak nagłe przejście, jakie zaszło w położenie włościan w r. 1848, nie obejdzie się bez ofiar, spowodowanych lekkomyślnością tych, co nie umieją rozumnie korzystać z uzyskanej swobody; lecz w naszym kraju spotęgowano te nieuchronne ujemne następstwa uwłaszczenia przez zniesienie przepisów o lichwie w r. 1866. przez dozwoleństwo włościanom zaciągania wekslowych długów — wreszcie przez kilkoletnie zaniedbanie ściągania rat od pożyczek, przez Bank włościański udzielanych. Stąd powstało to przeciążenie długami tyłu gospodarstw włościańskich, i dla tego towarzystwa, na wzór mieleckiego i limanowskiego działające, mają szerokie pole przed sobą.

W końcu przytaczamy jeszcze dosłownie wyrok apelacyjny w sprawie z Bankiem włościańskim:

„L. 9710. W Imieniu Jego Cesarskiej Mości! C. k. Sąd krajowy wyższy w Krakowie w sporze sumarycznym Zakładu kredytowego włośc., przez wykazanego pełnomocnika Stanisława Terleckiego zastąpionego, powoda, przeciw Mikołajowi Draganowi pozwanemu, o zapłatę 22 rat po 18 złr. i reszty kapitału 50 złr. 7 ct. na apelację powoda, od ustępu wyroku z dnia 22. marca 1881 r. l. 272, którym od zapadłych rat pożyczkowych przyznano jedynie 3% zwłoki, nie przychylając się do tej apelacji, zaapelowany wyrok z dnia 22. marca 1881. l. 272. w zaapelowanym ustępie z powodów Sędziego prawnie uzasadnionych w całej osnowie zatwierdza i nie naruszając innych ustępów wyroku jako apelacji nie uległych, orzeka w ślad przepisu §. 26. ust. z dnia 16. maja 1874. nr. 69 dz. p. p. że koszt apelacji sam apelant ponieść winien; albowiem Sędzia Iszy z odwołaniem do osnowy skryptu dłużnego z dnia 8. sierpnia 1872. r. przez pozwanego Mikołaja Dragona na podstawie statutów tegoż Zakładu zeznanego, wyraźnie podniósł, że procent pierwotnie po 12% umówiony, następnie stosownie do pozwu na 10% zredukowany, tylko od kapitału żądany być może, i usprawiedliwił tę zasadę ustępem a) skryptu dłużnego, z którego najdobitniej wynika, że procenta od pożyczonego kapitału już w zapadłych i zaskarżonych ratach objęte

Rachunki stowarzyszeń zaliczkowych

Stan bierny

Tow. zaliczkowe w	Udziały		Fundusz rezerwowy		Wkładki oszczędności								Pożyczki zaciągnięte							
					Stan na początku miesiąca		Włożono w ciągu miesiąca		Wyjęto w ciągu miesiąca		Stan z końcem miesiąca		Stan na początku miesiąca		Zaciągnięte w ciągu miesiąca		Spłacone w ciągu miesiąca		Stan z końcem miesiąca	
					z końcem miesiąca		z końcem miesiąca		z końcem miesiąca		z końcem miesiąca		z końcem miesiąca		z końcem miesiąca		z końcem miesiąca		z końcem miesiąca	
	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
Bełzie	2979	89	578	92	20549	23	1920	.	852	84	21616	39	5500	.	.	.	500	.	5000	.
„ sp. poż.	5945	.	99	.	1112	50	1000	.	700	.	1412	50	—	.	.	.
Birczy	11169	89	1496	73	13661	74	1250	.	2620	39	12291	35	46346	.	12395	.	11980	.	46761	.
Bochni	24740	84	2333	63	48648	39	806	47	482	03	48972	83	44581	59	8881	80	6814	.	46649	39
Bóbrce	4011	47	993	38	10415	77	231	50	124	50	10522	77	10050	.	1550	.	1900	.	9700	.
Brodach	25050	.	750	.	10541	45	12735	11	12882	23	10394	33	41915	95	76713	87	70140	28	48489	54
„ Cr. Ver.	51447	19	4101	23	46282	80	18273	90	12211	34	52345	36	24223	.	8281	.	7065	.	25439	.
Busku Tow. zal.	5646	19	2161	33	6898	25	2555	.	3333	12	6120	13	6323	89	1150	.	2410	.	5063	89
„ Tow. kred.	51506	25	4654	50	26514	58	8141	31	3495	.	31160	89	9825	.	4510	.	2100	.	12235	.
„ Vorsch.Cas.	31815	85	853	.	14871	66	5287	06	4937	17	15225	55	11636	.	2991	.	2900	.	11727	.
Cieszanowie	26272	23	1379	01	47513	30	890	70	4997	09	43416	91
Dąbrowej	52873	56	14255	11	170392	74	13278	87	10262	47	173409	14
Delatynie	10261	19	1479	95	6995	87	40	21	135	65	6900	46	14462	56	640	.	934	.	14168	56
Dobromilu	10100	03	560	09	10858	90	3022	75	1671	71	12209	94	1000	1000	.
Dobczycach	894	63	173	.	7664	16	1050	42	1050	.	7670	58	900	.	1600	.	.	.	1900	.
Drohobyczu	20643	13	3028	12	63237	18	1747	25	6703	65	58280	78	31823	15	11404	41	5601	29	37626	27
Glinianach zal.	84714	.	7301	62	127674	29	12036	78	8245	23	131465	84	47585	.	.	.	7590	.	39995	.
„ kred.	5446	05	332	.	5876	97	462	40	732	60	5605	77
Gorlicach zal.	56040	78	7863	71	85567	09	9314	04	4451	52	90429	60	57930	57	19919	25	22072	25	55777	57
Grybowie	280	.	168	83	15409	72	860	.	.	.	16269	72	11900	.	1500	.	.	.	13400	.
Jarosławiu	32198	13	4675	85	61419	36	3185	50	1380	.	63224	86	12281	16	.	.	314	.	11967	16
Jaryczowie n. zal.	1018	29	251	67	1076	75	546	.	.	.	1622	75	1210	.	1900	.	50	.	3060	.
„ n. kr.	23692	51	2339	39	6476	73	2238	79	3106	59	5608	93	7900	.	3030	.	1460	.	9470	.
Jaworowie	8816	78	522	10	34282	53	5687	.	3238	46	36731	07	4000	.	.	.	2000	.	2000	.
Jeziernej T. kred.	7015	.	133	.	1137	.	186	73	470	.	848	73	7400	.	1200	.	.	.	8600	.
Kamionce strum. Tow. zal.	36235	81	2506	26	24308	.	10184	40	6806	.	27686	40	24770	.	5150	.	8900	.	21020	.
„ Sp. poż.	18814	24	697	73	16125	.	7453	93	2890	.	20688	93
„ Kas. wsp.	8113	53	153	.	2950	66	5081	66	520	.	7512	32
„ Tow. kred.	16549	28	723	07	28074	18	7872	.	9301	53	26644	68
Kańczudze zal.	2917	75	303	94	2751	65	2751	65	4800	.	.	.	200	.	4600	.
Komarnie	11533	25	1681	89	49205	73	1459	.	2147	84	48516	89	1500	1500	.
Kolbuszowej zal.	6663	.	1314	46	9332	64	968	.	396	99	10000	86	4050	.	3000	.	.	.	7050	.
Kozowej	579	94	122	.	138	20	138	20	5000	.	.	.	400	.	4600	.
Krakowie	53326	80	600	08	87948	71	2122	.	7216	28	82855	15	14824	.	10886	.	2625	.	23085	.
Krakowcu	7249	42	639	.	7170	64	691	26	456	53	7405	37	12300	.	300	.	.	.	12600	.
Krynicy Wz. pom.	5867	19	548	.	17740	96	1121	33	1166	40	17753	89	7000	.	2500	.	.	.	9500	.
Kulikowie zal.	4497	39	471	65	2425	66	1648	60	123	.	3951	26	13150	.	1050	.	350	.	13850	.
Makowie	12968	49	2259	78	71500	20	1871	95	1201	16	72170	99	3000	3000	.
Maryampolu	3701	51	419	26	3419	96	271	65	26	02	3665	59	4000	4000	.
Mikołajowie	1262	18	101	.	638	45	41	90	200	.	480	35	4900	4900	.
Mielcu	12441	66	2527	96	48075	76	5530	59	4406	65	49199	70
„ ochr. wł.	21925	50	558	25	37230	.	3070	.	2700	.	38400	.
Milówce	6216	69	800	97	15072	77	1921	20	344	37	16649	60	1500	1500	.
Limanowej	33815	95	4080	05	77900	04	19430	16	14791	49	82538	71	25311	42	13605	42	13750	71	25166	13
„ Tow. ochr. wł. ziem.	12693	96	1063	22	7853	04	3405	43	1775	02	9483	45	2685	.	3612	.	.	.	6297	.
Lwowie Tow. zal.	162673	01	14505	.	487887	63	29301	46	42128	51	475060	58	165058	50	87901	38	48855	.	204104	88
„ T. urz. p.	27960	54	1307	23	16960	61	1192	04	1572	45	16580	20	17700	.	3500	.	3400	.	17800	.
„ Tow. wz. kr.	15299	45	1091	25	64212	35	6847	38	8824	71	62235	02	11705	.	8095	.	5775	.	14025	.
„ Bankuroln.	54890	.	3257	.	15595	.	1810	.	678	.	16727	.	12487	.	7850	.	10202	.	10135	.
„ T. esk i z.	22989	49	1044	29	40119	78	3184	.	9787	16	33516	62	18308	72	7303	41	8912	07	16700	06
Łańcucie	34453	60	16293	.	176193	08	3853	54	4565	43	175481	19	24200	.	6000	.	1100	.	29100	.
Nadwórnej	3565	90	253	62	2438	14	530	.	93	.	2875	14	6800	.	3000	.	100	.	9700	.

za miesiąc Maj 1883.

Stan czynny

S t a n c z y n n y																	
Saldo odsetek		Reszta pozycyi stanu biernego		Pożyczki udzielone								Koszta założ. rucho- mości i adm.		Reszta pozycyi stanu czynnego		Gotówka	
				Stan na początku miesiąca		Spłacono w ciągu miesiąca		Udzielono w ciągu miesiąca		Stan z końcem miesiąca							
z końcem miesiąca				z końcem miesiąca								z końcem miesiąca					
zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
1604	54	152	23	30113	83	1015	76	2405	.	31503	07	279	69	59	78	89	43
491	73	39	57	2255	86	200	97	4442	64	6497	53	668	25	.	.	822	02
2636	93	968	44	72030	.	10143	.	10644	.	72501	.	1196	23	1499	93	127	18
3946	30	1025	94	116103	28	18126	33	29536	83	117513	78	1644	75	5457	09	3053	11
484	13	279	94	25168	86	3776	66	4119	36	25511	56	312	10	.	.	168	03
3838	08	.	.	74018	87	51182	59	59463	71	82299	99	2780	44
6652	67	2437	81	127357	51	22072	87	33743	.	139027	64	878	18	2020	28	496	19
682	77	.	.	18123	02	1014	93	1273	17	18381	26	911	35	186	10	195	60
.	.	1332	85	87635	.	9591	41	16440	01	94483	60	2690	28	3161	04	554	57
4501	70	306	75	58449	16	3395	45	4879	13	59932	84	3549	18	864	05	79	78
1769	28	523	38	69055	15	2588	64	4514	50	70981	01	595	.	1753	54	158	66
5969	06	7318	18	228693	03	4578	90	8690	.	232804	13	732	10	19596	42	692	40
2391	39	399	83	31959	75	2271	82	2108	.	31795	93	1535	47	2146	12	123	87
1343	78	.	.	23156	16	692	84	2330	.	24793	32	308	13	341	.	108	98
742	77	152	72	9557	04	1136	78	1987	20	10407	46	377	33	.	.	211	18
1519	30	938	79	110820	24	18919	57	23820	18	115720	85	2512	31	3724	03	79	20
14287	22	1714	67	278413	99	19158	97	14064	50	273319	52	2072	42	2187	31	1899	10
979	46	.	.	10902	29	762	13	1450	.	11590	16	620	45	.	.	152	67
5209	02	5760	65	181058	73	31285	98	29251	78	179024	53	2859	44	33717	86	6479	50
221	28	17	17	32031	48	4762	22	7370	92	34640	18	49	98	649	63	15	84
6225	71	1943	85	110855	57	13488	28	11100	.	108467	29	858	78	123	95	10785	54
466	23	167	65	3276	58	201	85	1509	32	4584	05	329	24	393	58	1279	72
1332	50	2161	07	39307	51	1975	24	3341	.	40673	27	920	05	2386	28	624	80
1782	52	154	04	44743	02	10807	75	14385	.	48320	27	407	84	.	.	1255	16
1354	50	198	53	14743	30	1592	90	3305	.	16455	40	1061	41	532	23	100	72
140	97	.	.	89363	23	10547	18	6486	.	85302	05	.	.	546	.	3819	45
3186	83	168	67	35698	46	3823	13	8846	84	40722	17	1463	01	213	.	1369	09
1254	57	81	38	9520	53	825	83	6343	59	15038	29	661	15	332	91	1082	46
2759	14	503	98	45320	16	3993	92	3304	70	44630	94	1988	59	.	.	660	62
569	68	446	38	11158	43	517	43	300	.	10941	.	8	46	622	33	17	61
7619	78	2456	43	71551	36	5422	02	5040	.	71169	34	1052	24	1063	03	23	54
1246	.	974	91	20965	50	1227	.	5340	.	25078	50	111	80	1152	78	906	15
231	90	.	.	3815	.	725	.	1960	.	5775	.	310	18	.	.	172	32
7373	96	2590	48	153273	52	24295	99	27865	.	156842	52	2926	84	8677	87	1384	25
1183	08	273	09	27292	25	1865	.	2650	.	28077	25	618	39	608	64	45	68
2025	34	88	34	31467	64	4306	66	7779	.	34910	98	660	03	36	40	175	35
698	89	284	43	19987	26	1323	18	4040	.	22704	08	725	39	42	96	281	19
7729	50	1111	76	87681	83	3876	65	9863	43	93668	61	1305	94	3361	86	904	11
329	89	608	65	11870	.	927	.	1216	.	12159	.	219	85	211	85	134	20
373	09	2	.	6809	90	1226	90	1290	.	6873	.	198	78	.	.	46	84
2721	.	2582	59	63701	18	1721	90	2960	.	64939	28	612	65	3667	25	253	73
2733	02	51	20	60164	.	556	.	2420	.	62028	.	146	52	500	.	294	38
373	82	.	.	23417	50	1625	.	3218	.	25010	50	358	43	27	88	144	27
3047	85	1144	27	142442	29	3727	86	8980	22	147694	65	1889	73	194	28	14	30
1516	32	80	87	19321	30	7	98	3985	23	23298	55	493	10	4374	15	2969	02
15983	94	.	.	800212	57	187475	38	206281	80	819018	99	11493	94	31342	14	10472	34
2323	11	11	74	62525	63	7559	25	8042	.	63008	38	1177	86	1260	40	536	18
2994	76	191	07	89866	78	27318	17	26237	74	89786	35	1984	83	2511	57	2553	83
.	.	.	.	73452	.	11057	.	10240	.	72635	12816	.
2591	10	1624	06	80304	10	25230	03	18019	99	73094	06	1606	45	1914	05	1851	06
6078	79	6395	91	247475	72	9620	59	13905	.	251760	13	1210	20	10585	64	4246	52
679	80	49	25	12211	16	672	50	4680	.	16218	66	436	04	311	47	156	54

Rachunki stowarzyszeń zaliczkowych za miesiąc Maj 1883.

Tow. zaliczkowe w	S t a n b i e r n y															
	Udziały		Fundusz rezerwowy		Wkładki oszczędności								Pożyczki zaciągnięte			
					Stan na początku miesiąca		Włożono w ciągu miesiąca		Wyjęto w ciągu miesiąca		Stan z końcem miesiąca		Stan na początku miesiąca		Zaciągnięte w ciągu miesiąca	
	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
Nowym Sączu	36496	46	8365	91	134204	76	8329	04	6336	05	136197	74	13500	.	15400	.
„ zakł. zast.													10647	05	3973	38
Oświęcimie	9895	81	865	71	22097	46	1234	94	1002	08	22330	32		.	2887	36
Podgórzu	16265	64	1645	66	75529	38	10084	20	8029	32	77583	76	10571	.	3663	.
Pomorzanach	18764	56	1135	86	19265	.	7554	.	6800	.	20019	.	13228	.	400	.
Przemysłu	44471	67	8462	63	136475	39	5156	02	16176	81	125454	60	50754	.	6583	.
Przemyslanach	8439	66	3496	31	28280	22	1824	50	1761	80	28342	92	13200	.	18599	.
Radziechowie	18794	63	4743	.	64077	82	6757	32	4279	37	66555	77	22500	.	200	.
Radomyślu	1874	76	408	22	4244	.	1106	80	.	.	5350	80	5760	.	360	.
Rohatynie	12451	52	2716	.	35162	84	1342	30	1701	18	34803	96	18438	94	935	99
Rudkach	11822	53	2264	04	40474	63	979	34	1817	91	39636	06	2127	54	2000	.
Sieniawej zalicz.	4351	35	782	37	16539	62	206	36	2378	09	14367	89	6000	.	.	.
„ kred.	3985	20	938	60	18249	27	865	.	2125	29	16989	28	2425	.	.	.
Skalacie	1914	91	535	08	303	65	300	.	.	.	603	65	6100	.	.	.
„ Cr. Ver.	5019	.	157	.	450	.	250	.	300	.	400	.	.	.	400	.
Śniatynie	7895	48	1056	22	16852	64	1173	71	270	.	17756	35	6800	.	.	.
Sokalu	15410	34	1721	30	92599	50	2706	42	3595	01	91710	91	15931	50	531	03
„ Tow. kr.	17162	.	931	80	6751	52	1363	30	748	.	7366	82	8872	.	2656	.
Stanisławowie B.z.	68720	32	13221	96	221405	68	17421	96	10935	35	227892	29	71312	84	20367	10
„ zatawn.													48156	57	3000	.
Stryju	14431	87	1078	06	27648	22	1202	61	921	97	27928	86	8400	.	3000	.
„ Tow. kr.	14268	41	1146	.	53555	25	2474	.	7677	06	48352	19	7300	.	10096	25
Tarnopolu	13090	.	193	.	.	.	3454	.	.	.	3454	.	.	.	3300	.
Tarnowie	22719	03	6430	02	81405	06	3476	25	13204	12	71677	19	13431	.	2800	.
Tyśmienicy	14901	64	3471	41	27404	67	832	.	1483	01	26753	96	3909	26	84	26
Wykotach	3777	95	442	66	13201	93	57	50	120	.	13139	43	10800	.	900	.
Załoścach Cr.-V.	2370	20	63	.	610	.	277	.	.	.	887
Zakopanem	1497	10	102	.	.	.	950	.	.	.	950
Zbarażu	12469	05	3006	20	12205	82	1178	.	.	.	13383	82	23517	77	1168	.
Zborowie	2251	54	423	94	6428	20	2754	05	220	.	8962	25	7700	.	3000	.
Złoczowie T. zal.	20345	13	4250	40	85375	53	7150	94	3241	.	89285	47	1500	.	.	.
Złoczowie Kasa z.	2402	.	512	.	567	567	.	1300	.	500	.
Żółkwi Tow. kr.	29947	10	1554	90	19995	84	7787	.	5698	.	22084	84	4496	.	.	.

Saldo odsetek	Reszta pozycyi stanu biernego	S t a n c z y n n y															
		Pożyczki udzielone								Koszta założ. rucho- mości i adm.		Reszta pozycyi stanu czynnego		Go ówka			
		Stan na początku miesiąca		Spłacono w ciągu miesiąca		Udzielono w ciągu miesiąca		Stan z końcem miesiąca									
		zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
z końcem miesiąca																	
zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
6264	62	1358	26	192892	05	4337	.	15655	02	214210	07	1715	77	235	66	5421	49
589	94	6	.	10020	.	2749	.	3925	.	11196	.	473	64	659	39	.	.
1622	14	1668	32	32487	.	8103	.	8209	.	32593	.	254	30	779	08	2755	91
5584	33	158	10	105541	93	13853	26	19683	50	111372	14	1158	63	31	47	2509	22
4088	92	554	47	49208	39	7000	62	8585	.	50792	77	2153	98	2070	42	990	64
8832	64	3636	92	248491	.	52401	50	51160	.	247249	50	470	.	3273	32	3226	64
2702	20	.	.	52995	77	1638	70	1945	.	53302	07	1364	18	1176	27	138	57
4091	49	3693	10	110425	89	5886	94	10380	27	114919	22	993	41	2715	35	1750	01
688	80	52	03	12122	56	2507	08	3782	.	13397	48	213	29	82	49	81	35
2618	09	807	22	65338	74	3726	72	6178	80	67790	82	1465	51	4398	39	245	02
3903	42	.	.	59152	16	3960	77	5117	.	60308	39	687	89	100	73	656	58
5204	70	974	54	26888	54	2566	79	2920	.	27241	75	4221	51	1838	30	1379	29
1961	75	390	92	25148	40	3425	40	2991	.	24714	.	432	73	809	63	734	39
129	86	136	16	7821	83	228	01	365	.	7958	82	213	39	302	66	544	79
498	21	64	94	3588	.	594	50	2612	.	5605	50	253	09	162	69	117	87
1257	49	.	.	32581	94	1862	62	2532	.	33251	32	471	99	58	97	983	26
474	46	4245	90	119356	32	2085	75	1362	.	118632	57	926	54	3734	38	5669	89
2098	21	1264	42	31007	46	4472	01	5725	.	32260	45	2660	31	1138	66	1702	83
10619	93	5169	66	360203	22	62878	46	62035	45	359360	21	5778	79	20642	14	7022	96
2320	33	1258	57	50761	.	5262	.	9146	.	54645	.	.	.	720	11	370	36
2528	38	277	23	50601	86	4798	61	6450	.	52253	25	887	51	513	57	3990	07
3734	12	275	.	76049	34	16346	35	19251	02	78954	01	901	37	996	.	1020	59
219	30	1245	81	.	.	166	75	16487	.	16320	25	461	23	1306	10	114	53
881	93	797	02	122589	15	12391	95	15647	.	125844	20	1321	05	1358	98	110	96
1933	73	1310	28	41803	.	2116	.	2119	.	41806	.	591	90	9062	13	735	90
.	.	56	.	26789	32	170	10	436	50	27055	72	335	03	467	67	62	18
276	91	.	.	1174	72	68	67	1950	.	3056	04	367	26	60	.	113	81
104	67	26	42	1558	77	.	.	1083	.	2641	77	29	50	.	.	9	92
2559	68	839	63	49367	48	1204	52	2141	.	50303	96	1106	01	3622	10	501	53
507	93	150	20	15636	52	1006	14	3710	.	18340	38	274	27	100	.	1281	21
3368	15	2907	72	110644	50	5672	83	9977	.	114948	67	1144	19	551	08	5012	93
449	85	29	06	3775	23	331	67	694	80	4138	36	553	68	38	41	229	46
5475	11	509	20	55738	33	7017	01	11596	80	60318	12	2801	40	84	24	585	93

Uwaga. Umieszczamy rachunki tylko tych towarzystw, które nam je najpóźniej do 15. bm. w f o r m i e przez nas wskazanej przysłały.

są, a gdy ta okoliczność i rachunkowo uzmysłowio-
na 18 × 22 = 396 złr. orzeczenie I. Sędziego uspra-
wiedliwia, a apelant ten ustęp powodów I. Sędziego
nawet bez odpowiedzi pozostawił, gdy nakoniec apelant
nie wykazał, aby odnośnie do żądanych procentów kon-
trakt odnowienia w myśl §. 1380 u. c. nastąpił i z ty-
tułu tego nowe zobowiązanie przez pozwanego nastą-
piło, uważano apelacją jako nieuzasadnioną odrzucić i
wyrok I. Sędziego w zaapelowanym ustępie zatwierdzić.“

Czytelników naszych upraszamy o nadesłanie nam
podobnych orzeczeń — tudzież o korespondencye, mo-
gące posłużyć za informacją przy spłatach wierzytel-
ności Banku włościańskiego.

Ruch stowarzyszeń.

**Protokół posiedzenia Wydziału Związku stowa-
rzyszeń zarobkowych i gospodarczych we Lwowie z dnia
12. czerwca 1883. r. Przewodniczący Dr. Karol Mały.
Obecni członkowie: Pp. Aleksandrowicz, br. Gost-
kowski, Merunowicz, Żabicki. Patron „Związku“
Dr. Tadeusz Skalkowski.**

Patron wnosi sprawę rozpisania konkursu na posa-
dę sekretarza Związku z powodu rezygnacji dotych-
czasowego sekretarza p. Szczepana Wicherka. W dy-
kusyi nad tym przedmiotem wnosi p. Żabicki, ażeby dla
przyszłego sekretarza oznaczyć płacę w wysokości 1.500 złr.

i rozpiąć konkurs. P. Aleksandrowicz wnosi płacę w wy-
sokości 1.200 złr., ażeby konkursu nie rozpisywać, tylko
w drodze poufnej wyszukać odpowiednią osobistość. P. Pa-
tron proponuje 1.400 złr. płacy. — Przy głosowaniu wię-
kszość oświadczyła się za wnioskiem p. Żabickiego, a t. j.
za oznaczeniem płacy w kwocie 1.500 złr. i za rozpisa-
niem konkursu. Co do kwalifikacyi, jakie miałyby być
wymagane od starających się, przyjęto wniosek p. Patrona
następującej osnowy: Od kandydatów wymaga się: uzdol-
nienia do prowadzenia biura Patronatu, do współpracowni-
ctwa w redakcyi czasopisma „Związek“ i „Rocznika sto-
warzyszeń zarobkowych i gospodarczych“, do przedsięwzięcia
lustracyi należących do Związku stowarzyszeń, — a prze-
dewszystkiem praktycznego obznajomienia ze wszystkimi

sprawami spółek, opartych na zasadzie ustawy z 9. kwie-
tnia 1873. Nr. 70. Dz. u. p. — Termin do wnoszenia po-
dań oznaczono do końca lipca 1883 r. Nominacya nowe-
go sekretarza nastąpić ma od 1. października 1883. Do
tego czasu pozostaje w urzędzie pan Szczepan Wicherka.
Wydział Związku poczytuje sobie za obowiązek przyj-
mując rezygnacyę p. Wicherka, wyrazić mu uznanie za
gorliwe i bezinteresowne spełnianie obowiązków przeszło
przez siedm lat. Na tém obrady ukończono.

Do Towarzystwa zaliczkowego we Lwowie przy-
stąpiło następnie Stowarzyszenie zaliczkowe „Wzajemna
Pomoc“ w M a k o w i e. — Razem należy obecnie 37 sto-
warzyszeń do Towarzystwa zaliczkowego we Lwowie.

Bilanse stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych za rok 1882.

57. Kolbuszowa. Towarzystwo zaliczkowe. a) *Rachunek strat i zysków.* Zyski: procenta pobrane 1601'93, procenta przenośne 61'80, zysk przeniesiony 3'49. Razem 1.667'22. Straty: procenta wypłacone 391'01, procenta przenośne 128'43, koszta administracji 169'77, zaliczki procesowe 43'55, czysty zysk 934'46. Razem 1.667'22. b) *Bilans.* Stan czynny: pożyczki 17.374'50, odsetki przenośne 105'52, gotówka 46'79. Razem 17.526'81. Stan bierny: udziały 5.200'00, fundusz rezerw. 824'00, wkładki oszczędności 6.300'89, wierzyciele 4.050'00, procenta przenośne 217'46, czysty zysk 934'46. — Razem 17.526'81. Obrót ogólny kasowy 29.957'58. Liczba członków 187.

58. Kołomyja. Credit und Sparr Verein. a) *Rachunek strat i zysków.* Zyski: Odsetki 4.601'70, prowizye 351'92, różne 73'24. Razem 5.026'86. Straty: odsetki zapłacone i dopisane 2.426'73, koszta administracji 1.445'60, odpisanie kosztów założenia i inwentarza 96'73, czysty zysk 1.057'80. Razem 5.026'86. b) *Bilans.* Stan czynny: Gotówka 4.437'20, pożyczki 90.148'76, inwentarz 870'57, odsetki nadpłacone 83'10. Razem 95.539'63. Stan bierny: udziały 23.373'16, wkładki oszczędności 55.194'10, fundusz rezerwowy 636'00, fundusz zabezpieczenia 1.311'60, reeskont 12.973'00, odsetki przenośne 993'97, czysty zysk 1.057'80. Razem 95.539'63. — Obrót kasowy 626.312'20. Liczba członków 459.

59. Krynica. Stowarzyszenie pożyczkowe i oszczędności „Wzajemna pomoc“. a) *Rachunek strat i zysków.* Zyski: Z rachunku odsetek 1.326'91, z rachunku zysków z 1881. r. 56'83. Razem 1.383'74. Straty: koszta administracji 768'86, z rachunku ruchomości i kosztów założenia 42'57, czysty zysk 572'23. Razem 1.383'74. b) *Bilans.* Stan czynny: Gotówka 63'02, pożyczki 31.339'28, odsetki przenośne 124'57, ruchomości i koszta założenia 369'69, koszta administracyjne 125'00. Razem 32.021'56. Stan bierny: Udziały 4.814'89, wkładki oszczędności 17.621'68, wierzyciele 7.000'00, odsetki przenośne 1.548'76, fundusz rezerwowy 434'00, rezerwa podatkowa 30'00, czysty zysk 572'23. Razem 32.021'56. — Obrót kasowy 125.847'34. Liczba członków 341.

60. Lwów. Spółka stowarzyszenia urzędników. *Bilans.* Stan czynny: Gotówka 18'05, odsetki przenośne 1.374'51, pożyczki 307.850'02, efekta funduszu rezerwowego 231'00, inwentarz 561'57. Razem 333.180'81. Stan bierny: Udziały 218.298'42, wkładki oszczędn. 13.831'64, długi własne 61.000, należność stemplowa 50'00,

odsetki przenośne 278'75, podatek należny 2.000, fundusz rezerwow 23.376'66, inwentarz 561'57, czysty zysk 13.783'77. Razem 333.180'81. Obrót kasowy 712.643'56. Liczba członków 2.574.

61. Łańcut. Towarzystwo zaliczkowe. a) *Rachunek strat i zysków.* Zyski: przeniesiony zysk z 1881 r. 187'07, z rachunku odsetek 9000'53, razem 9178'60. Straty: koszta administracyjne 2.695'82, z rachunku kosztów założenia i ruchomości 23'26, czysty zysk 6.459'52, razem 9.178'60. b) *Bilans.* Stan czynny: gotówka 5.585'93, pożyczki 240.566'51, procenta przenośne 4.808'86, ruchomości i koszta założenia 585'83, z rachunku kosztów administr. 808'83, zaliczki procesowe 1.041'27 lokacje 90'00, fundusz rezerwow 1.889'50, fundusz dla podupadłych członków 200'00, razem 255.576'33. Stan bierny: udziały 33.162'04, fundusz rezerwow 15.268'86, wkładki oszczędn. 165.123'98, wierzyciele 32.200'00, procenta przenośne 2.800'18, depozyta 21'65, fundusz dla podupadłych członków, 200'00, reszta zysku z 1880 r. 340'00, czysty zysk 6.459'52, razem 255.576'23. Ogólny obrót kas. 604.881'10. Liczba członków 1.438.

62. Sambor. Towarzystwo zaliczkowe. a) *Rachunek strat i zysków.* Zyski: z rachunku nieruchom. 974'45, odsetki 14.537'73, nadwyżka zysku z r. 1881. 184'22, razem 15.696'40, Straty: sprzęty i druki 143'33, odsetki 9.046'59, koszta administracji 1.939'83, czysty zysk 4.566'65, razem 15.696'40. b) *Bilans.* Stan czynny: pożyczki na skrypta, weksle i zastawy 160.275'17, pożyczki w rachunku bieżącym 28.231'75, nieruchomości 8.320'06, sprzęty i druki 420'00, procenta 3.103'76, gotówka 3.660'51, razem 204.011'25. Stan bierny: udziały 46.622'48, wkładki na rach. bieżący 84.731'12, fundusz rezerwow 4.777'49, fundusz rorporządzalny 500'00, długi własne 60.570'62, procenta przenośne 1.122'49, koszta administracji 1.120'40, czysty zysk 4.566'65, razem 204.011'25. Obrót kasowy 1,589.957'61. Liczba członków 400.

KONKURS.

Wydział Związku Stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych ogłasza niniejszem konkurs na posadę sekretarza Związku — z płacą roczną 1.500 złr. w. a.

Główne obowiązki sekretarza są: prowadzenie bióra patronatu; przedsięwzięcie lustracji stowarzyszeń, do Związku należących, na polecenie patrona; współpracownictwo w redakcji czasopisma „Związek“ i „Rocznika stowarzyszeń“.

Wymaga się od kandydatów na tę posadę praktycznego obznajomienia się ze wszystkimi sprawami stowarzyszeń, istniejących na podstawie ustawy z dnia 9. kwietnia 1873.

Podania udokumentowane należy nadesłać na ręce podpisanego patrona Związku stowarzyszeń do końca lipca 1883.

We Lwowie, dnia 20. czerwca 1883.

Dr. Tadeusz Skalkowski,
Patron Związku.